

Rada
Európskej únie

V Bruseli 14. júna 2022
(OR. en)

10229/22

**Medziinštitucionálny spis:
2022/0191(NLE)**

ENER 304

SPRIEVODNÁ POZNÁMKA

Od:	Martine DEPREZOVÁ, riaditeľka, v zastúpení generálnej tajomníčky Európskej komisie
Dátum doručenia:	13. júna 2022
Komu:	Generálny sekretariát Rady
Č. dok. Kom.:	COM(2022) 293 final
Predmet:	Návrh ROZHODNUTIA RADY o pozícii, ktorá sa má prijať v mene Európskej únie na Mimoriadnej konferencii o Zmluve o energetickej charte 24. júna 2022

Delegáciám v prílohe zasielame dokument COM(2022) 293 final.

Príloha: COM(2022) 293 final

EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 13. 6. 2022
COM(2022) 293 final

2022/0191 (NLE)

Návrh

ROZHODNUTIE RADY

**o pozícii, ktorá sa má prijať v mene Európskej únie na Mimoriadnej konferencii
o Zmluve o energetickej charte 24. júna 2022**

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. PREDMET NÁVRHU

Tento návrh sa týka rozhodnutia, ktorým sa stanovuje pozícia, ktorá sa má prijať v mene Únie na Mimoriadnej konferencii o Zmluve o energetickej charte 24. júna 2022 v Bruseli, na ktorej sa má prijať viacero aktov týkajúcich sa týchto bodov: i) zmena rokovacieho poriadku Konferencie o Európskej energetickej charte, ii) zrušenie štatútu Ruskej federácie ako pozorovateľa na konferencii a iii) pozastavenie predbežného vykonávania Zmluvy o energetickej charte vo vzťahu k Bielorusku a pozastavenie jeho štatútu ako pozorovateľa pri Zmluve o energetickej charte (ďalej „ZEC“).

2. KONTEXT NÁVRHU

2.1. Zmluva o energetickej charte (ZEC)

ZEC je multilaterálna obchodná a investičná dohoda uplatniteľná na sektor energetiky, ktorú EÚ podpísala v decembri 1994 a ktorá nadobudla platnosť v apríli 1998. Tvorila ju ustanovenia o ochrane investícií, obchode s energetickými materiálmi a produktmi, o tranzite a urovnávaní sporov. Dohodou ZEC sa takisto zriaďuje rámec medzinárodnej spolupráce medzi 55 zmluvnými stranami (vrátane EÚ a EURATOMu, 27 členských štátov¹, Japonska, Švajčiarska, Turecka, väčšina krajín bývalého Sovietskeho zväzu okrem Ruskej federácie² a niektorých krajín západného Balkánu).

ZEC mala pôvodne slúžiť ako rámec medzinárodnej spolupráce medzi európskymi krajinami a inými industrializovanými krajinami s cieľom rozvinúť energetický potenciál krajín strednej a východnej Európy a zabezpečiť bezpečnosť dodávok energie pre EÚ.

Kľúčové ustanovenia sa týkajú ochrany investícií, obchodu s energetickými materiálmi a produktmi, tranzitu a urovnávania sporov.

Všetky štáty alebo organizácie regionálnej hospodárskej integrácie, ktoré dohodu podpísali alebo k nej pristúpili, sú členmi konferencie, ktorá pravidelne zasadá a diskutuje o otázkach týkajúcich sa spolupráce v oblasti energie medzi signatármi dohody, skúma vykonávanie ustanovení Zmluvy o energetickej charte a Protokolu energetickej charty o energetickej účinnosti a súvisiacich environmentálnych aspektoch a zvažuje možné nové nástroje a spoločné činnosti v rámci energetickej charty.

Konferencia o Európskej energetickej charte zabezpečuje dosahovanie v nej stanovených cieľov. V súlade so Zmluvou o energetickej charte a protokolmi uľahčuje koordináciu primeraných všeobecných opatrení na vykonávanie zásad charty.

¹ Taliansko bolo zmluvnou stranou, ale v roku 2015 tento štatút zrušilo. Oficiálne talianska vláda toto rozhodnutie odôvodnila snahou ušetriť náklady na svoje členstvo v medzinárodných organizáciách z dôvodu rozpočtových obmedzení.

² Ruská federácia ZEC podpísala, ale prijala formálne rozhodnutie neratifikovať ho.

Každá strana má jeden hlas a Konferencia o Európskej energetickej charte rozhoduje na základe rôznych hlasovacích pravidiel v závislosti od predmetu hlasovania.

Predmetný návrh na rozhodnutie podľa článku 218 ods. 9 ZFEÚ sa týka pozície, ktorá sa má prijať v mene Únie k plánovaným aktom na zasadnutí Konferencie o Európskej energetickej charte.

2.2. Pozícia, ktorá sa má zaujať v mene Únie

2.1.1. 2.2.1. Zmena rokovacieho poriadku Konferencie o Európskej energetickej charte

Riadiaci výbor ZEC na zasadnutí 7. apríla 2022 odporučil, aby konferencia zvažila schválenie zmeny rokovacieho poriadku, aby sa zabezpečila možnosť zrušenia alebo pozastavenia štatútu pozorovateľa štátnej alebo medzinárodnej organizácie za určitých okolností. Článok 36 („Hlasovanie“) ZEC sa uplatňuje len na rozhodnutia stanovené v nej, zatiaľ čo štatút pozorovateľa na Konferencii o Európskej energetickej charte sa čiastočne reguluje v rokovacom poriadku Konferencie o Európskej energetickej charte. Preto sa navrhuje doplniť do navrhovaného nového pododseku e) nasledujúcu formuláciu s cieľom zabezpečiť ustanovenia pre prípad možného zrušenia alebo pozastavenia štatútu pozorovateľa a objasniť príslušné pravidlá hlasovania:

„III: POZOROVATELIA

Pravidlo 7

A. Všeobecné pravidlá

„[...] e) Konferencia môže na základe konsenzu pozastaviť alebo zrušiť štatút pozorovateľa krajiny alebo medzinárodnej organizácie v prípade

pretrvávajúceho alebo vážneho porušenia zásad Európskej energetickej charty alebo Medzinárodnej energetickej charty, podľa toho, ktorú chartu daná krajina alebo medzinárodná organizácia podpísala, alebo

v prípade pretrvávajúceho neplnenia finančných záväzkov, ktoré môže voči Medzinárodnej energetickej charte mať.

Ak konsenzus nemožno dosiahnuť, konferencia podľa tohto pododseku prijíma rozhodnutie trojštvrтинovou väčšinou prítomných zmluvných strán hlasujúcich na zasadnutí konferencie, ak predstavujú jednoduchú väčšinu zmluvných strán.“

Pracovná skupina k otázkam správy 16. mája 2002 odporučila korešpondenčne do 5. júna predložiť uvedenú navrhovanú zmenu (CC 742) na schválenie na pôde konferencie pri prihladení na závery riadiaceho výboru (správa 1952).

Týmto rozhodnutím Konferencie o Európskej energetickej charte sa prispôsobujú odporúčania riadiaceho výboru zo 7. apríla 2022 a pracovnej skupiny k otázkam správy zo 16. mája 2022 predložené k zmene pravidiel 7 rokovacieho poriadku.

Podľa oddielu VIII Záverečného aktu Konferencie o Európskej energetickej charte je Konferencia o Európskej energetickej charte zodpovedná za prijímanie rozhodnutí o žiadostiach o podpis politického vyhlásenia z roku 1991. Rozhodnutia v tejto veci sa doteraz prijímali na základe konsenzu.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti by pozícia, ktorá sa má prijať v mene Únie na Konferencii o Európskej energetickej charte, mala byť pozíciou potvrdzujúcou danú zmenu.

2.1.2. 2.2.2. Zrušenie štatútu Ruskej federácie ako pozorovateľa na konferencii

EÚ by mala podporiť zrušenie štatútu Ruskej federácie ako pozorovateľa na základe schválenia zmeneného procesného pravidiel 7 pre oba dôvody (porušenie zásad a nedodržanie žiadneho z finančných záväzkov).

2.1.3. 2.2.3. Pozastavenie predbežného vykonávania Zmluvy o energetickej charte vo vzťahu k Bielorusku

Riadiaci výbor na svojom zasadnutí 28. apríla a 2. júna 2022 pokračoval v diskusii o pozastavení predbežného vykonávania Zmluvy o energetickej charte (ZEC), ako oň žiada Ukrajina.

Činy Bieloruska, ktoré umožňujú Rusku využívať jeho územie na uľahčenie agresie voči ukrajinským jadrovým elektrárnam spolu s ich úložiskami rádioaktívnych odpadov, systému prepravy plynu, uhoľným baniam, hydroelektrárnam a ropným rafinériám a ložiskám, možno považovať za závažné porušenie [„porušenie ustanovenia, ktoré je podstatné pre plnenie predmetu a účelu zmluvy“ (článok 60 ods. 3 písm. b) Viedenského dohovoru o zmluvnom práve] článkov 3, 7, 18 a 19 ZEC.

Zmluvným stranám zastúpeným na Konferencii o Európskej energetickej charte sa adresuje výzva rozhodnúť o i) pozastavení predbežného vykonávania ZEC vo vzťahu k Bielorusku, ii) žiadosti sekretariátu energetickej charty, aby formálne informoval depozitár a Bielorusko, a iii) pozastavení štatútu pozorovateľa Bielorusku.

EÚ by mala podporiť pozastavenie predbežného vykonávania ZEC vo vzťahu k Bielorusku a požiadať sekretariát energetickej charty, aby formálne informoval depozitár a Bielorusko. EÚ by takisto mala podporiť pozastavenie štatútu pozorovateľa Bieloruska.

3. PRÁVNÝ ZÁKLAD

3.1. Procesnoprávny základ

3.1.1. Zásady

V článku 218 ods. 9 ZFEÚ sa stanovujú rozhodnutia, ktorými sa určujú „*pozície, ktoré sa majú prijať v mene Únie v rámci orgánu zriadeného dohodou, keď je tento orgán vyzvaný prijať akty s právnymi účinkami s výnimkou aktov dopĺňajúcich alebo meniacich inštitucionálny rámec danej dohody*“.

Pojem „*akty s právnymi účinkami*“ zahŕňa akty, ktoré majú právne účinky na základe pravidiel medzinárodného práva, ktorým sa riadi predmetný orgán. Zahŕňa aj nástroje, ktoré nemajú záväzný účinok podľa medzinárodného práva, ale „*môžu rozhodujúcim spôsobom ovplyvniť obsah právnej úpravy prijatej normotvorcom EÚ*“³.

3.1.2. Uplatnenie na tento prípad

Konferencia o Európskej energetickej charte je orgán zriadený na základe dohody, konkrétne Zmluvy o energetickej charte.

Plánované akty, na ktorých prijatie sa Konferencia o Európskej energetickej charte vyzýva, predstavujú akty s právnymi účinkami. Zmena úpravy hlasovania Konferencie o Európskej energetickej charte je právne záväzná minimálne pre inštitúcie Zmluvy o energetickej charte.

Takisto zrušenie štatútu pozorovateľa v prípade Ruskej federácie, ako aj pozastavenie predbežného vykonávania ZEC vo vzťahu k Bielorusku sú právne záväzné, a teda sa uplatňujú na článok 218 ods. 9 ZFEÚ, pretože majú vplyv na konkrétne znenie Zmluvy o energetickej charte.

Pripravované akty nedopĺňajú ani nemenia inštitucionálny rámec dohody.

Procesnoprávnym základom navrhovaných rozhodnutí je preto článok 218 ods. 9 ZFEÚ.

3.2. Hmotnoprávny základ

3.2.1. Zásady

Hmotnoprávny základ rozhodnutia podľa článku 218 ods. 9 ZFEÚ závisí predovšetkým od cieľa a obsahu pripravovaného aktu, v súvislosti s ktorým sa zaujíma pozícia v mene Únie. Ak pripravovaný akt sleduje dva ciele alebo obsahuje dve zložky a ak jeden z týchto cieľov alebo jednu z týchto zložiek možno určiť ako hlavnú, zatiaľ čo druhý cieľ alebo druhá zložka je len vedľajšia, rozhodnutie podľa článku 218 ods. 9 ZFEÚ musí byť založené na jedinom hmotnoprávnom základe, a to na tom, ktorý si vyžaduje hlavný alebo prevažujúci cieľ alebo zložka.

³ Rozsudok Súdneho dvora zo 7. októbra 2014, Nemecko/Rada, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, body 61 až 64.

3.2.2. Uplatnenie na tento prípad

Hlavný cieľ a obsah pripravovaných aktov sa týkajú oblasti energetiky.

Hmotnoprávnym základom navrhovaného rozhodnutia je preto článok 194 ZFEÚ.

3.3. Záver

Právnym základom navrhovaného rozhodnutia by mal byť článok 194 v spojení s článkom 218 ods. 9 ZFEÚ.

Návrh

ROZHODNUTIE RADY

**o pozícii, ktorá sa má prijať v mene Európskej únie na Mimoriadnej konferencii
o Zmluve o energetickej charte 24. júna 2022**

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 194 v spojení s jej článkom 218 ods. 9,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

keďže:

- (1) Únia uzavrela Zmluvu o energetickej charte rozhodnutím 98/181/ES, ESUO, Euratom, pričom účinnosť nadobudla v roku 1998.
- (2) Podľa článku 34 Zmluvy o energetickej charte dosahovanie cieľov v nej stanovených zabezpečuje Konferencia o Európskej energetickej charte. V súlade so Zmluvou o energetickej charte a protokolmi uľahčuje koordináciu primeraných všeobecných opatrení na vykonávanie zásad charty.
- (3) Konferencia o Európskej energetickej charte má na svojom mimoriadnom zasadnutí 24. júna 2022 prijať: i) zmenu rokovacieho poriadku Konferencie o Európskej energetickej charte, ii) zrušenie štatútu Ruskej federácie ako pozorovateľa na konferencii a iii) pozastavenie predbežného vykonávania Zmluvy o energetickej charte vo vzťahu k Bielorusku a pozastavenie jeho štatútu ako pozorovateľa na konferencii,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Pozícia, ktorá sa má prijať v mene Európskej únie na Mimoriadnej konferencii o Zmluve o energetickej charte 24. júna 2022 v Bruseli, je takáto:

potvrdiť navrhovanú zmenu pravidla 7;

schváliť zrušenie štatútu Ruskej federácie ako pozorovateľa na základe schválenia zmeneného procesného pravidla 7 pre oba dôvody (porušenie zásad a nedodržanie žiadneho z finančných záväzkov);

schváliť pozastavenie predbežného vykonávania Zmluvy o energetickej charte vo vzťahu k Bielorusku a pozastavenie jeho štatútu pozorovateľa.

Článok 2

Toto rozhodnutie je určené Komisii.

V Bruseli

*Za Radu
predseda*